Elena Ramona POTOROACĂ

Complexul Naţional Muzeal "ASTRA" Sibiu
"ASTRA" National Complex Museum Sibiu

Tache Papahagi, *Antologie aromânească*

Tache Papahagi, *Aromanian Anthology*

The professor Tudor Nedelcea has brought once again into public attention the most important results of the ethnographical researcher Tache Papahagi. The latter was a famous scientific personality who, during the third decade of the twentieth century, has endeavoured valuable researches regarding the Aromanians. Professor Tudor Nedelcea is the president of a cultural foundation interested in observing Romanian communities outside the Romanian borders.

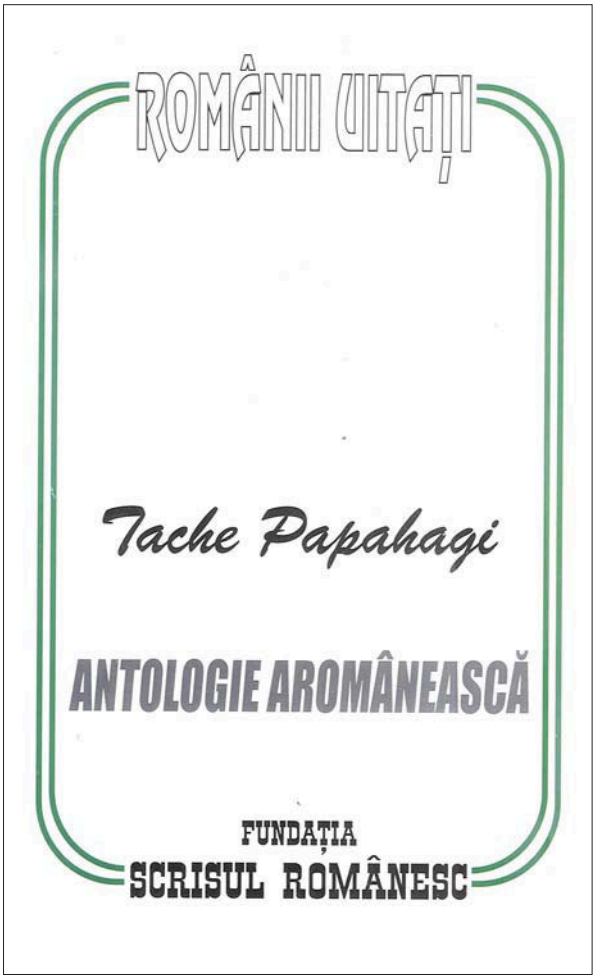
Keywords: Aromanian Anthology, Tache Papahagi

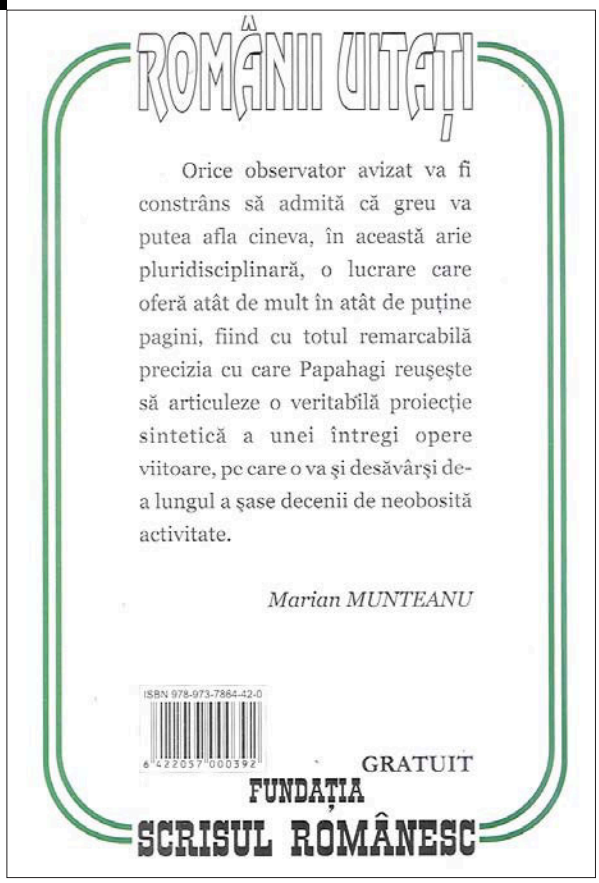
Institution's address: Piaţa Mică, nr. 11, Sibiu, România,
tel: +40-269-218195, Fax: +40-269-218060, Email: *office@muzeulastra.ro*

Personal e-mail: *potoroaca_ramona@yahoo.com*

Reeditată sub îngrijirea profesorului Tudor Nedelcea, *Antologia aromânească*, realizată de către etnograful Tache Papahagi în anul 1922, continuă seria colecţiilor de carte din ciclul „Românii uitaţi", colecţie editată de Fundaţia Scrisul Românesc din Craiova, şi premiată de către Asociaţia Română pentru Patrimoniu. Prin specificul activităţilor întreprinse, fundaţia condusă de către Tudor Nedelcea, contribuie la răspândirea fenomenului cultural românesc în rândul comunităţilor româneşti din afara graniţelor ţării. Preocupările etnografice, etnologice, lingvistice şi istorice ale cercetătorilor români din secolele XIX şi XX s-au concretizat într-un bogat şi reprezentativ material ştiinţific despre comunităţile româneşti existente în Peninsula Balcanică, aducând totodată în atenţia autorităţilor române, dar şi a publicului larg, informaţii inedite despre modul de viaţă, ocupaţii, tradiţii şi obiceiuri, precum şi relaţiile acestora cu autorităţile locale din zonele locuite de ei.

Odată cu trecerea timpului, aceste lucrări inedite au intrat într-un con de umbră, generaţiile actuale de români care vieţuiesc peste hotarele ţării (de la aromâni, meglenoromâni, basarabeni, istroromâni etc.) neavând privilegiul de a intra în contact cu primele ediţii ale acestor opere, iniţiativa Fundaţiei Scrisul Românesc de a reedita şi distribui gratuit, aceste capodopere printre conaţionali este una laudativă.

În prefaţa ediţiei din 2008, Marian Munteanu subliniază nevoia actuală de reîntoarcere la „trecutul şi tradiţiile tuturor ariilor etno-culturale europene", în această diversitate culturală a spaţiului european, mai ales în contextul prezent de alterare a valorilor culturale şi spirituale. Marian Munteanu conturează în doar câteva pagini imaginea atât de complexă a etnologului, etnografului şi lingvistului Tache Papahagi, punctând cele mai importante aspecte ale activităţilor sale ştiinţifice. Antologia aromânească este după cum spune şi Marian Munteanu „un ghid preţios pus la îndemâna tuturor aromânilor, care vor găsi aici, peste timp, răspunsuri, confirmări şi reazem intelectual şi sufletesc în căutările şi frământările lor cu privire la propria identitate"[1].

Antologia are o structură complexă, cuprinzând: *Cuvinte pentru aromâni* (scrise în aromână), *Prefaţa*, *Introducerea* cât şi capitolele despre *Literatura poporană* (care cuprinde proverbe, ghicitori, poezii lirice balade şi legende, snoave, tradiţii şi basme, dar şi trei balade daco-române), *Literatura cultă* (în care sunt prezentate poezii şi povestiri ale unor scriitori aromâni precum: Zicu A. Araia, Nicolae Batzaria, Constantin Belimace, Macu Beza, Tache Caciona, George Ceara etc. *şi Muzica poporană aromânească.* Glosarul din finalul antologiei a fost gândit astfel încât, străinii care nu sunt familiarizaţi cu acest dialect să poată descifra singuri tainele literaturii aromâne, fiecare cuvânt fiind tradus în limba franceză.

Reeditarea unor asemenea lucrări de o valoare inestimabilă pentru românii din Peninsula Balcanică este dovada vie a unui patrimoniu cultural moştenit care trebuie popularizat prin diferite mijloace, astfel încât să fie cunoscut şi transmis mai departe de fiecare nouă generaţie. Imperativul reeditării acestor lucrări apare cu atât mai evident , cu cât în contextul unei discuţii cu argumente istorice ample, situaţi românilor din afara graniţelor să poată fi, analizată, în lumina obiectivităţii faptelor care au fost.

Notă:

1. Problema raporturilor politice şi culturale ale aromânilor din Balcani a constituit o etenă provocare pentru istoria procesului de emancipare politică, a românilor din Peninsula Balcanică, (începând cu secolul al XIX-lea) Albaniei, Bulgariei şi Greciei.

Bibliography

1. Tache Papahagi, *Antologie aromânească / Aromanian Anthology*, Fundaţia Scrisul Românesc, Craiova, 2008.

Acest număr a fost coordonat, din partea C.N.M. "ASTRA", de muzeografii Elena Potoroacă şi Ovidiu Baron, membri în echipa care s-a deplasat în Croaţia, în vara anului 2008, în vederea unei cercetări de teren care avea ca obiect comunitatea istroromână (din perspectivă culturală şi tradiţional-istorică). Din echipă au mai făcut parte Valer Deleanu (cercetător), Raluca Iliuş (muzeograf) şi Claudiu Doncuţiu (cameraman)